

ITALIA E SLOVACCHIA: AMICIZIA E SOLIDARIETA'

Progetto di riqualificazione del complesso di Stará Halič.
Projekt prestavby komplexu v Starej Haliči.

La comunità italiana in Slovacchia è oggi rappresentata da oltre 3.500 cittadini iscritti all'AIRE oltre che da coloro che per motivi professionali o personali vi si recano regolarmente. Numerose le famiglie binazionali e persone, inclusi molti minori, con doppia cittadinanza. Anche sulla base di tali vincoli, in questi ultimi anni l'amicizia italo-slovacca si è arricchita di diverse iniziative di volontariato e di solidarietà, sia per la realizzazione di progetti di lungo periodo, sia con riferimento alla pandemia e alle conseguenze del conflitto nella vicina Ucraina.

Sul primo versante, di particolare rilievo sono le attività realizzate dal 2017 a Stará Halič (distretto di Lučenec nella Slovacchia Centrale) dagli Alpini della Sezione di Udine, affiancati logisticamente dal locale Gruppo Autonomo Slovacchia che si è costituito a Bratislava nel 2016 sotto la guida del Presidente del Gruppo Alessandro Zazzeron.

La prima parte del progetto, inaugurata nel 2019, ha visto la realizzazione dei muri di partizione degli spazi interni nel Centro Anziani San Giorgio. La residenza è stata arricchita con un giardino creato nella corte interna. Mentre si concludevano i lavori al Centro Anziani è iniziata la costruzione dell'ambulatorio medico, aperto alla comunità locale, completato ed inaugurato, a causa della pandemia, solo nel 2021. Nell'anno successivo, con l'aumento del numero dei volontari, è stato costruito il parcheggio ed un piccolo magazzino annesso al Centro Anziani.

Il Gruppo Autonomo Slovacchia, guidato dal Presidente Zazzeron, incontra l'Ambasciatore Gabriele Meucci (2019).
ANA Skupina Alpini Slovensko na čele s jej prezidentom Alessandro Zazzeronom na stretnutí s veľvyslancom Gabrielem Meuccim (2019).

La squadra ha inoltre iniziato il rifacimento di un percorso lastricato che circonda la chiesa parrocchiale e il campanile eretti rispettivamente nel XIII e XVII secolo. La sua realizzazione è stata particolarmente impegnativa per rispettare i criteri architettonici fissati dalle autorità locali per la tutela dei beni culturali.

Attualmente i volontari sono coinvolti nella ristrutturazione di un edificio che si trova all'interno di un lotto di terreno incolto di circa due ettari che negli auspici della Parrocchia dovrebbe diventare un parco. Una volta terminata, la "Casa degli Alpini" sarà adibita a foresteria con particolare riguardo all'ospitalità dei familiari in visita agli ospiti del Centro Anziani. "A settembre (2023) i volontari avranno concluso il loro undicesimo turno – anticipa Alessandro Zazzeron – per un totale di oltre ottomila ore di lavoro e l'inaugurazione della Casa avverrà proprio in occasione del trentennale delle relazioni bilaterali."

Un'altra importante attività svolta dal Gruppo Alpini Slovacchia riguarda la raccolta di informazioni sui campi di prigionia e sui luoghi di sepoltura dei molti soldati italiani periti in terra slovacca durante il primo conflitto mondiale.

TALIANSKO A SLOVENSKO: PRIATEĽSTVO A SOLIDARITA

Il monumento ai caduti italiani nel Cimitero di Šamorín.
Pomník talianskym padlým vojakom na cintoríne v Šamoríne.

Dnes taliansku komunitu na Slovensku predstavuje viac ako 3 500 občanov zapísaných v Registri talianskych občanov žijúcich v zahraničí (A.I.R.E.), ako aj tí, ktorí sem pravidelne prichádzajú z pracovných alebo osobných dôvodov. Početné sú dvojnárodné rodiny a osoby s dvojším občianstvom, vrátane mnohých maloletých. V posledných rokoch, aj na základe takýchto väzieb, sa taliansko-slovenské priateľstvo obohatilo o rôzne dobrovoľnícke a solidárne iniciatívy, a to tak pri realizácii dlhodobých projektov, ako aj v súvislosti s pandémiou a dôsledkami konfliktu v susednej Ukrajine.

V prvom rade si zaslúžia pozornosť významné aktivity, ktoré od roku 2017 realizujú talianski alpíni z „ANA Sezione di Udine“, logisticky podporovaní miestnou ANA Skupinou Alpini Slovensko, založenou v Bratislave v roku 2016, pod vedením jej prezidenta Alessandra Zazzero na v Starej Haliči, v okrese Lučenec na strednom Slovensku.

Il Ministro degli Affari Esteri ed Europei Ivan Korčok, il Ministro dell'Interno Roman Mikulec e l'Ambasciatore Gabriele Meucci alla partenza del materiale donato all'Italia durante la pandemia da COVID-19 (2020).

Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Ivan Korčok, minister vnútra Roman Mikulec a veľvyslanec Gabriele Meucci pri odosielaní materiálového vybavenia, ktoré SR darovala Taliansku počas pandémie COVID-19 (2020).

V rámci prvej etapy projektu, slávnostne zahájenej v roku 2019, boli postavené deliace priečky vnútorných priestorov zariadenia pre seniorov Domu svätého Juraja. Rezidencia bola zveladená záhradou vytvorenou na vnútornom nádvorí. Počas dokončovania prác na komplexe začala výstavba lekárskej ambulancie, ktorá bola kvôli pandémie dokončená, otvorená a sprístupnená miestnej komunite až v roku 2021. V nasledujúcom roku, keď narástol počet dobrovoľníkov, bolo vybudované parkovisko a malý sklad pripojený k zariadeniu pre seniorov.

Tím rozbehol aj obnovu dláždenej cesty lemujúcej farský kostol pochádzajúci z konca 13. storočia a zvonicu zo 17. storočia. Vzhľadom na potrebu dodržať architektonické kritériá stanovené miestnym pamiatkovým úradom bola jej realizácia mimoriadne náročná.

V súčasnosti sa dobrovoľníci podieľajú na rekonštrukcii objektu, nachádzajúceho sa na približne dvojhektárovom neobrábanom pozemku, ktorý podľa predstáv farnosti by sa mal premeniť na park. Po dokončení rekonštrukcie bude „Dom alpínov“ slúžiť ako ubytovacie zariadenie určené najmä rodinným príslušníkom klientov Domu svätého Juraja. „V septembri 2023 by dobrovoľníci

Gli Alpini della sezione di Udine al lavoro nel Centro Anziani San Giorgio (2019).
Talianski alpini z „ANA Sezione di Udine“ pri práci na zariadení pre seniorov Dom svätého Juraja (2019).

Il nuovo lastricato attorno alla chiesa parrocchiale del XIII secolo a Stará Halič (2019).
Nová dlažba cesty lemujúcej farský kostol pochádzajúci z 13. storočia v Starej Haliči (2019).

Il Primo Ministro Eduard Heger, il Ministro dell'Interno Roman Mikulec e il Commissario Europeo per le Emergenze Janez Lenarčič incontrano a Michalovce i volontari della Protezione Civile della Regione Friuli Venezia Giulia (2022).
Predseda vlády Eduard Heger, minister vnútra Roman Mikulec a eurokomisár pre krízový manažment Janez Lenarčič v Michalovciach na stretnutí s dobrovoľníkmi Civilnej ochrany kraja Friuli Venezia Giulia (2022).

I Vigili del Fuoco italiani donano 50 veicoli antincendio all'Ucraina (2022).
Taliánsky hasičský zbor daroval Ukrajiné päťdesiat hasičských vozidiel (2022).

L'Ambasciatrice Catherine Flumiani visita il campo profughi allestito dalla Protezione Civile Italiana a Michalovce (2022).
Veľvyslankyňa Catherine Flumiani na návšteve utečeneckého tábora, ktorý v Michalovciach zriadila taliánska Civilná ochrana (2022).

Come sottolinea Alessandro Zazzeron, “è importante effettuare la mappatura dei cimiteri, partecipare alle celebrazioni a ricordo dei caduti, così come fornire il supporto alle famiglie per ritrovare i propri cari, come nel caso della tomba identificata a Trnava oppure la visita ai resti del campo di prigionia di Šamorín accompagnando i familiari dei nostri militari”. Un impegno sostenuto da Onorcaduti nella manutenzione del monumento e della sepoltura dei 1992 militari italiani fatti prigionieri nella Prima Guerra Mondiale presso il Cimitero di Šamorín.

Nel corso degli anni, l’Ambasciata d’Italia e la collettività di Bratislava hanno attivamente partecipato alle iniziative di beneficenza organizzate dalle autorità locali. Durante la pandemia imprenditori italiani hanno dedicato alcune linee di produzione alla fabbricazione di mascherine che sono state donate alle comunità locali. Diverse le iniziative a sostegno dei profughi dall’Ucraina, incluso da parte del Gruppo Alpini a sostegno dell’Associazione ONLUS “Piccoli Cuori” di Genova per il trasporto di un giovane paziente all’Ospedale Gaslini di Genova. Da se-

gnalare inoltre l’importante intervento realizzato dal Dipartimento di Protezione Civile che, tramite i volontari della Regione Friuli Venezia Giulia, ha allestito nel marzo 2022 un campo di accoglienza per circa 250 rifugiati ucraini nella località di Michalovce. Il campo è stato inaugurato dal Primo Ministro Eduard Heger assieme all’Ambasciatrice Flumiani. Nel maggio 2022, si è svolta in prossimità della città di Košice, la cerimonia di consegna di 45 veicoli antincendio donati dal Corpo Nazionale dei Vigili del Fuoco alle autorità ucraine.

Da parte sua l’Italia ha beneficiato della vicinanza e della solidarietà della Slovacchia durante la pandemia. Nell’aprile 2020, il Governo slovacco ha donato all’Italia aiuti per un valore di 316.000 euro inviando 300.000 mascherine e 500 litri di concentrato disinfettante. L’iniziativa è stata organizzata dal Ministero dell’Interno e dal Ministero degli Affari Esteri ed Europei slovacchi.

Si ringrazia il Signor Alessandro Zazzeron, Presidente del Gruppo Alpini Slovacchia, per il contributo a questo articolo.

L'Ambasciatore Roberto Martini assieme alla consorte Flavia Bigi e il Vice Primo Ministro e Ministro degli Esteri Miroslav Lajčák allo stand italiano del Mercatino di Natale (2015).
 Veľvyslanec Roberto Martini s manželkou Flaviou Bigi a s podpredsedom vlády a ministrom zahraničných vecí Miroslavom Lajčákom v talianskom stánku na vianočných trhoch (2015)

mali dokončiť svoju jedenástu zmenu“, informuje Alessandro Zazzeron, „čo predstavuje celkovo viac ako osemtisíc pracovných hodín, pričom slávnostné otvorenie Domu sa uskutoční práve pri príležitosti 30. výročia nadviazania bilaterálnych vzťahov.“

ANA Skupina Alpini Slovensko vyvíja aj ďalšiu dôležitú činnosť spočívajúcu v zbere informácií o zajateckých táboroch a pohrebiskách mnohých talianskych vojakov, ktorí zahynuli v slovenskej zemi počas prvej svetovej vojny.

„Je dôležité mapovať cintoríny, zúčastňovať sa na podujatiach uctenia pamiatky padlých vojakov“, zdôrazňuje Alessandro Zazzeron, „a tiež poskytovať podporu rodinám pri vyhľadávaní ich blízkych, ako to bolo pri úspešnej identifikácii hrobu v Trnave alebo pri sprevádzaní rodinných príslušníkov našich vojakov pri návšteve pozostatkov zajateckého tábora v Šamoríne“. Je to záväzok, ktorý podporil aj Generálny komisariát pre uctenie pamiatky padlých vojakov – Onorcaduti údržbou pomníku a pohrebiska 1992 talianskych vojakov zajatých počas prvej svetovej vojny, ktorí odpočívajú na cintoríne v Šamoríne.

V priebehu rokov sa Talianske veľvyslanectvo a bratislavská komunita aktívne zapájali do charitatívnych iniciatív organizovaných lokálnymi orgánmi. Počas pandémie talianski podnikatelia poskytli niekoľko výrobných liniek na produkciu rúšok, ktoré boli následne darované miestnym

komunitám. Na podporu utečencov z Ukrajiny boli zorganizované rôzne iniciatívy, ako napríklad pomoc poskytnutá Skupinou Alpini janovskému neziskovému združeniu „Piccoli cuori“ (Malé srdcia) pri zabezpečení prepravy detského pacienta do nemocnice Gaslini v Janove. Nedá sa opomenúť ani dôležitá akcia talianskeho Oddelenia civilnej ochrany, ktoré v marci 2022 za pomoci dobrovoľníkov z kraja Friuli Venezia Giulia vybudovalo v Michalovciach núdzový tábor pre približne 250 ukrajinských utečencov. Tábor slávnostne otvorili predseda vlády Eduard Heger a veľvyslankyňa Catherine Flumiani. V máji 2022 sa pri Košiciach uskutočnila slávnostná ceremónia odovzdania štyridsiatich piatich hasičských vozidiel, ktoré ukrajinským orgánom daroval Taliansky hasičský zbor.

Na druhej strane počas pandémie aj Slovensko prejavilo svoju podporu a solidaritu Taliansku. V apríli 2020 slovenská vláda poskytla Taliansku pomoc v hodnote 316 000 eur, pozostávajúcu z 300 000 chirurgických rúšok a 500 litrov dezinfekčného koncentrátu. Iniciatívu zorganizovalo Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Ďakujeme pánovi Alessandrovi Zazzeronovi, prezidentovi ANA Skupiny Alpini Slovensko, za jeho príspevok k tomuto článku.